

ЗВІТ
завідувача кафедри органічної хімії
Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна
за 2023-2024 навчальний рік

Звітний навчальний рік, як і попередній, проходив в умовах воєнного стану і дистанційного проведення занять, тим не менш, кафедра органічної хімії знов посіла чільне місце серед кафедр хімічного факультету і достатньо високе місце - серед кафедр природничо-математичного профілю Університету. Викладачі кафедри (штатні і сумісники) мають достатньо високі показники індивідуальних факультетських рейтингів.

Навчальний процес (стратегія «Освітня діяльність у 2025 році»).

Кафедра вела у 2023-2024 н.р. **5 загальних курсів** на хімічному факультеті: *Органічна хімія* (3 курс), *Сучасний органічний синтез* (4 курс), *Біоорганічна та фармацевтична хімія* (4 курс), *Біоорганічна хімія* (1 курс магістратури), *Фізичні методи дослідження в хімії - ЯМР* (1 курс магістратури), а також **4 спеціальних курсів** (1 курс магістратури ХФ, спеціалізація *органічна хімія*): *Хімія природних низькомолекулярних сполук, Внутрішньомолекулярні перегрупування та перициклічні реакції в органічній хімії, Стереохімія та стереоселективний органічний синтез, Медична хімія*. За виключенням спецкурсів, аналогічне за змістом, але суттєво скорочене навантаження кафедра мала на заочному відділенні хімічного факультету. У 2023/2024 н.р. завдяки браку студентів, яким довелося евакуюватися з міста в умовах воєнних дій, не була реалізована магістерська програма *Екогеохімія нафти та газу*. Навпаки, магістерська програма *Фармацевтична хімія* (гарант – проф. Коваленко С.М.) у звітному періоді була в переліку кафедри, для викладання деяких її специфічних предметів залучалися фахівці Національного Фармацевтичного університету (м. Харків) на умовах погодинної оплати праці. Нещодавно започаткована магістерська програма *Матеріалознавча криміналістична експертиза* базується, головним чином, на аналітичній хімії, до неї майже не були залучені викладачі кафедри органічної хімії.

В 2023-2024 навчальних роках всі дисципліни кафедри викладалися у дистанційному режимі у зв'язку з воєнним станом в Україні. Були використані відзняті у попередні роки відеоролики більшості лабораторних робіт загального практикуму з курсу органічної хімії, а також курсів «Біоорганічна та фармацевтична хімія» і «Біоорганічна хімія». Переважна більшість лекційних курсів кафедри супроводжувалася мультимедійними презентаціями, що взагалі є особливістю проведення занять в умовах дистанційного навчання.

У звітний період кафедра, як і у попередні роки, вела курс *Органічної хімії* для студентів 1 курсу *біологічного факультету*, спеціальність *162 Біотехнологія і біоінженерія*. Проводилося удосконалення курсу лекцій з мультимедійним забезпеченням та віртуального лабораторного практикуму, а також дистанційних занять і екзаменів у рамках усіх навчальних дисциплін. Підсумковий контроль та вступні екзамени до магістратури та докторантури проводились на базі університетської системи MOODLE. Для всіх навчальних дисциплін кафедри були спеціально розроблені відповідні методичні матеріали і засоби контролю знань в MOODLE.

В 2023/2024 навчальному році у зв'язку з недобором студентів кафедра не викладала загально-університетський курс за вибором студентів *Вступ до органічної хімії*.

Також, кафедра забезпечувала викладання курсу *Біоорганічної та біологічної хімії* для студентів 1 курсу *медичного факультету* (україномовне відділення, дистанційний режим). Англійськомовне відділення в умовах воєнного стану студентів не набирало.

В звітному році продовжила свою роботу міжнародна навчальна програма з університетом Гуанчжоу (Китайська народна республіка), кафедра була залучена до викладання дисциплін *Applied Spectroscopy* (розділ спектроскопії ЯМР) та *Bioinorganic and Pharmaceutical Chemistry* (розділ фармацевтичної хімії), обидва курси – в дистанційному режимі. Викладачі кафедри (Дорошенко А.О., Кириченко О.В., Колосов М.О., Чепелева Л.В.)

були кураторами з українського боку 6 кваліфікаційних робіт магістра китайських студентів, які були успішно захищені в ХНУ в дистанційному режимі в травні 2024 року.

У звітному році також у дистанційному режимі традиційно викладались курси аспірантської освітньої програми (1 та 2 роки навчання).

В минулому році навчальне навантаження викладачів кафедри склало 3634 годин, з метою утримання середнього навантаження 600 годин на п. о. викладача за рік, довелося суттєво скоротити кількість штатних одиниць. На жаль, подальше скорочення ми очікуємо і в наступному навчальному році, адже на кафедру приходять не 4-5 груп, а 1-2 студентські групи 3 курсу.

Була організована педагогічна практика групи студентів 4 курсу на базі харківського ліцею № 89 та виробнича, асистентська та переддипломна практика магістрів 2 року навчання кафедри.

В звітний період в нас успішно завершили 1.5/2-річний курс навчання 3 магістри ОПП (два – заочне відділення) та 5 магістрів ОНП, усі захищали свої кваліфікаційні роботи в режимі відеоконференції. Всі випускники кафедри успішно працевлаштувались і працюють за спеціальністю в Україні. Завданням кафедри є сприяння виконанню черговою групою магістрів ОНП 2 курсу навчання їх дипломних досліджень та успішному захисту кваліфікаційних робіт.

Методичне забезпечення навчального процесу (стратегія «Освітня діяльність у 2025 році»).

Все ще є актуальним перевидання посібників з лабораторного практикуму з органічної хімії для студентів 3 курсу хімічного та студентів 1 курсу біологічного факультету з урахуванням необхідності корекції кількості застосовуваних в синтезах вихідних сполук. Це доведеться реалізувати вже в післявоєнний період.

Кадровий склад кафедри (стратегія «Університетський менеджмент у 2025 році»).

В штаті кафедри у звітному навчальному році на постійній основі працювали 5 професорів ЗВО (д.х.н. Дорошенко А.О., Колос Н.М., Кириченко О.В., Ліпсон В.В., Коваленко С.М.), а також 3 доценти ЗВО (к.х.н. Колосов М.О., Нікішин О.О., Чепелева Л.В.). Декілька викладачів Фармуніверситету залучалися на умовах погодинної оплати праці: професор ЗВО Ковалевська І.В. та доценти ЗВО Ромелашвілі О.С. і Криванич О.В. За кількістю професорів кафедра все ще є одним з лідером на хімічному факультеті.

У 2023 році у разовій спецраді успішно захистив дисертацію аспірант кафедри А.Ю. Чумак (науковий керівник – Дорошенко А.О.).

До штатного розпису кафедри входили 3 штатних працівники НДП – інженер І категорії Василенко Л.В., провідний інженер Макогон І.А. (матеріально відповідальна особа та секретар кафедри) та складув, провідний інженер Власенко С.О. Інженер та старший викладач Швець О.Г. перебувала у декретній відпустці. Під час дії воєнного стану інженер І категорії Бабенко І.Л. знаходилася у відпустці за власний рахунок.

Організаційна робота (стратегія «Університетський менеджмент у 2025 році»).

У звітний період завідувач кафедри органічної хімії, Дорошенко А.О., був гарантом магістерської спеціалізації 102 Хімія, ОПП.

Виконував обов'язки члена *Наукової ради Національного фонду досліджень України*. Був переобраним на другий 4-річний термін.

Входив до складу *Експертної ради МОН, секція 16 – хімія*.

На хімічному факультеті відкрито докторську *Спеціалізовану вчену раду Д 64.051.14*, яка працюватиме впродовж 3 років на постійній основі (наказ МОН № 185 від 20.02.2023). В її складі Дорошенко А.О. виконує обов'язки *Голови ради*.

Був членом журі XXVIII Всеукраїнського турніру юних хіміків (Київ-2023), входив до складу журі Обласного конкурсу робіт МАН (2023), обидва заходи проводилися у дистанційному режимі.

Матеріальне забезпечення навчального процесу і кафедри в цілому (стратегія «Інфраструктура Каразінського університетського життя у 2025 році»).

До війни розпочато ремонт лабораторії V-102 і переобладнання її у викладацьку. Силами Університету за рахунок спонсорських коштів були замінені вибиті та пошкоджені вікна. Працівники кафедри сприяли цьому процесу в режимі постійного чергування, а також власними силами забезпечували впорядкування лабораторій та інших приміщень кафедри, які постраждали внаслідок ракетних обстрілів Харкова.

Наукова робота (стратегія «Університетська наука у 2025 році»).

Співробітниками кафедри у звітному 2023 році були опубліковані 16 статей у спеціалізованих фахових виданнях, які входять до наукометричної бази SCOPUS та декілька статей у Віснику ХНУ. Зроблено певну кількість доповідей на наукових конференціях. В умовах військового стану, кількість доступних для науковців України фахових конференцій значно скоротилася.

Була проведена в дистанційному режимі чергова Всеукраїнська конференція студентів і аспірантів «Хімічні Каразінські читання-2024».

Наукова робота – позабюджетні кошти (стратегія «Університетська наука у 2025 році»).

У звітний період було тимчасово припинено виконання наукової тематики з ТОВ «НВП «Укроргсинтез»», м. Київ (сподіваємось на продовження цієї співпраці в наступні роки). В умовах воєнного стану у зв'язку з відсутністю можливості функціонування хімічних лабораторій у головному корпусі нашого Університету, співробітництво було фактично перенесено у Київ, на потужності колишньої організації-замовника.

В звітному році продовжено фінансування проєкту Національного фонду досліджень України «Молекулярний дизайн, синтез та скринінг нових противірусних фармацевтичних інгредієнтів для терапії інфекційного захворювання COVID-19», у число авторів та виконавців якого входять професори кафедри Коваленко С.М. та Кириченко О.В. Професором кафедри, зовнішнім сумісником з НТК Інститут монокристалів НАН України, Ліпсон В.В. в 2023-2024 р.р. виконувалися дослідження за проєктом НФДУ «Розробка компонентів антимікробних лікарських препаратів для підвищення ефективності їх дії та запобігання резистентності мікроорганізмів».

У звітному навчальному році співробітники кафедри Колосов М.О. та Коваленко С.М. приймали участь у дослідженнях за тематикою базового фінансування ХНУ.

Актуальним завданням є відновлення держбюджетної тематики на кафедрі, а також робота з пошуку наукових грантів і позабюджетних проєктів.

Завідувач кафедри органічної хімії,
доктор хімічних наук, професор
10.10.2024

Дорошенко А.О.